

ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมรับประทานอาหารของหญิงตั้งครรภ์ที่มีน้ำหนักเกินก่อนการตั้งครรภ์

กมลนัทธ์ วุฒิสาร พย.ม.*, สุพิศ ศิริอรุณรัตน์ ส.ด.** , ตติรัตน์ เตชะศักดิ์ศรี ส.ด.***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบบรรยายเชิงหาความสัมพันธ์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการรับประทานอาหารของหญิงตั้งครรภ์ที่มีน้ำหนักเกินก่อนการตั้งครรภ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุครรภ์ตั้งแต่ 20 สัปดาห์ และมีค่าดัชนีมวลกายก่อนการตั้งครรภ์ตั้งแต่ 23 กิโลกรัมต่อตารางเมตรขึ้นไป ที่มาฝากครรภ์ ณ โรงพยาบาลชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 96 ราย เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมการรับประทานอาหารระหว่างการตั้งครรภ์ และ แบบวัดการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดผลกระทบต่อสุขภาพ แบบวัดการรับรู้ความรุนแรงของผลกระทบด้านสุขภาพ แบบวัดการรับรู้ประโยชน์ของการรับประทานอาหาร และแบบวัดการรับรู้อุปสรรคของการรับประทานอาหาร มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ 0.78, 0.94, 0.85, 0.92 และ 0.87 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิสัย และสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการรับประทานอาหารของหญิงตั้งครรภ์ที่มีน้ำหนักเกินก่อนการตั้งครรภ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้โอกาสเสี่ยงของผลกระทบต่อสุขภาพ ($r = 0.17, p = 0.05$) การรับรู้ความรุนแรงของผลกระทบต่อสุขภาพ ($r = 0.23, p = 0.01$) และการรับรู้ประโยชน์ของการรับประทานอาหาร ($r = 0.21, p = 0.02$) แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการรับรู้อุปสรรคของการรับประทานอาหาร ($r = -0.22, p = 0.02$)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เสนอแนะให้พยาบาลในหน่วยให้บริการฝากครรภ์ พัฒนารูปแบบหรือกิจกรรมการพยาบาล ในการปรับเปลี่ยนความเชื่อด้านสุขภาพแก่หญิงตั้งครรภ์ที่มีดัชนีมวลกายเกินก่อนตั้งครรภ์ เพื่อให้มีพฤติกรรมการรับประทานอาหารที่เหมาะสมต่อไป

คำสำคัญ : ความเชื่อด้านสุขภาพ, พฤติกรรมการรับประทานอาหาร, หญิงตั้งครรภ์ที่มีน้ำหนักเกินก่อนการตั้งครรภ์

Relationships between Health Beliefs and Eating Behaviors of Pregnant Women who had Overweight before Pregnancy

Kamolnat Wutthisarn M.N.S.*, Supit Siriarunrat Dr.P.H.** , Tatirat Tachasuksri Dr.P.H.***

Abstract

The purposes of this descriptive correlational research were to examine relationships between eating behaviors and health belief among pregnant women who had overweight before pregnant. Simple random sampling technique was used to select 96 pregnant women who had BMI ≥ 23 kg/m² before pregnant and

* พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

** อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

* A Registered Nurse, Professional Level, Bangbo Hospital, Samut Prakan Province

** A lecture, Faculty of Nursing, Burapha University

*** Asst. Prof., Faculty of Nursing, Burapha University